

HOMO'POLY

STRESZCZENIA MODUŁÓW

Moduł 2: Homoseksualność i migracja

Niniejszy moduł omawia wpływ migracji na doświadczenia uczniów LGB, w tym także tych wywodzących się ze społeczności imigrantów. Podjęto w nim rozważania na temat wyzwań jakie coraz bardziej zróżnicowane klasy stawiają przed nauczycielami i uczniami oraz sposoby reagowania na te wyzwania, celem stworzenia bezpiecznych przestrzeni dla wszystkich uczniów LGB ze wszystkich środowisk. Na koniec modułu podana zostanie lista punktów kontaktowych i agencji, które mogą pomóc imigrantom i uchodźcom LGB, udzielając praktycznych, psychologicznych lub prawnych porad.

1. Ucieczka i przybycie

Część 1 stanowi omówienie przejawów **prześladowania, penalizacji i stygmatyzowania osób LGBT w krajach pochodzenia**: brak ochrony prawnej, łamanie praw człowieka, stereotypy i napiętnowanie, prześladowanie w przestrzeni publicznej i w życiu osobistym. Według analizy praw dotyczących orientacji seksualnej przeprowadzonej przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Gejów i Lesbijek (International Lesbian and Gay Association – ILGA) w maju 2018 roku, stosunki fizyczne pomiędzy osobami tej samej płci są nadal nielegalne w 75 krajach należących do Organizacji Narodów Zjednoczonych (37%). W czterech z nich – Sudanie, Iranie, Arabii Saudyjskiej i Jemenie – nadal stosowana jest kara śmierci. W ostatnich latach odnotowano też sukcesy, na przykład w Indiach, w których od września 2018 roku homoseksualizm przestał być przestępstwem. Jednakże ogólny obraz jest ponury. Tanzania znajduje się na pierwszym miejscu wśród państw w Afryce, w których prześladowana jest społeczność LGBT. Niepokoje budzą także konserwatywne tendencje w Europie i Ameryce Łacińskiej. Ogólnie rzecz biorąc, społeczność LGBT prawdopodobnie nadal będzie poszukiwać schronienia.

W części 2 omówiona zostaje kwestia **homoseksualizmu w krajach docelowych**. Co się dzieje, gdy imigranci przybywają na miejsce? Nie wszystkie kraje docelowe są przyjaźnie nastawione do homoseksualistów i do imigrantów w ogóle. W jaki sposób imigranci ze społeczności LGBT mogą się osiedlić i zintegrować? Na początek omówione zostaną konwencje i akty prawne regulujące pojawienie się uchodźców oraz (możliwe) udzielenie im statusu uchodźcy i azylu. Uzyskanie statusu uchodźcy ze względu na prześladowanie za orientację seksualną i/lub tożsamość nie jest łatwe. Ciężar dowodu spoczywa na osobie wnoszącej o przyznanie statusu, a o dowody są często trudne do zdobycia. Nawet po uzyskaniu azylu uchodźcy LGBT często muszą

mierzyć się z przeszkodami. Poza trudnościami z integracją w nowym kraju wielu z spotyka się z odrzuceniem przez własne społeczności. Reperkusje mogą dotknąć również tych, którzy pozostali w kraju pochodzenia. Irański uchodźca w Holandii zgłosił, że udzielono mu azylu, „ale był głęboko zasmucony faktem, że jego wybór miał poważne, negatywne skutki dla jego rodziny w Iranie i że cierpiała ona prześladowania ze strony innych rodzin”. Historia Tofika Dibi, holenderskiego parlamentarzysty pochodzenia marokańskiego, jest równie wymowna. Jego biografia zawiera szczegółowe zapisy jego zmagania z ujawnieniem się, powodowanych chęcią chronienia rodziny.

Ostatnia część zgłębia temat **homoseksualizmu i religii**, przyglądając się sposobom w jakie pochodzenie etniczne i religia wpływają na akceptację homoseksualności wśród grup imigranckich. Religia wyróżnia się jako ważna siła napędowa nastrojów anty-LGBT (Buddyzm stanowi niejako wyjątek). Chrześcijaństwo, Islam oraz – w mniejszym stopniu – Judaizm mają na koncie odrzucenie i czynne prześladowanie społeczności LGBT. Chociaż w ostatnich dziesięcioleciach nastroje te osłabły, szczególnie w społeczeństwach zachodnich, nauczanie religijne nadal sprzeciwia się związkom osób tej samej płci, pozostawiając niewiele przestrzeni na uznanie, szacunek oraz – niestety w rosnącej liczbie społeczeństw – ochronę podstawowych praw.

Dla uczniów, rodziców oraz nauczycieli ta rzeczywistość wiąże się z oczywistymi wyzwaniem, ale oferuje również możliwości. Ostrożna i rozważna refleksja nad religią, etnicznością i kulturą powinna stanowić podstawę edukacji każdego dziecka. Nie dzieje się tak jeszcze w każdym kraju należącym do homo'poly. Nawet w tych bardziej postępowych, takich jak Holandia, Belgia i Niemcy, nie dzieje się tak w każdej szkole. Jednakże bardziej zróżnicowane klasy oferują bardziej zróżnicowane poglądy i wymagają szerszej dyskusji. Jak pokazuje następna część, istnieje wielki potencjał, ale jest też wiele pułapek, na które szkoły powinny uważać.

2. Uczniowie-geje i lesbijki ze społeczności imigrantów

Część 1 bada **bariery stojące przed uczniami LGB ze społeczności imigrantów**, rozważając trudności uczniów LGB z ujawnieniem się i badając czynniki religijne i kulturowe, a także sytuację domową i środowisko rodzinne. Jednym z głównych problemów, z jakim zmagają się migranci LGB jest pogodzenie swojej orientacji seksualnej z dominującymi wierzeniami religijnymi w kulturze gospodarzy lub nawet w swojej własnej kulturze. Młody człowiek z rodziny imigrantów może mieć jeszcze większe trudności z pogodzeniem się ze swoją seksualnością, w zależności od kulturowej i religijnej przynależności tej rodziny. Nauczyciele powinni zdawać sobie sprawę z tych niuansów, aby móc zapewnić bezpieczne otoczenie umożliwiające uczniom ujawnienie się w szkole, jeśli taka będzie ich decyzja. Sprawienie, że uczeń – jakkolwiek uczeń – poczuje się uznany i szanowany może mieć trudny do przecenienia wpływ na jego rozwój osobisty i szkolny.

Poza murami szkoły życie w rodzinie i w społeczności także ma kluczowy wpływ na młodych imigrantów LGB. Członkowie społeczności imigranckich mogą czuć się osądzeni nie tylko przez społeczeństwo, ale również przez rodzinę i rówieśników. To

utrudnia nie tylko ujawnienie się, ale również integrację w społeczeństwie. W jaki sposób sprawić, by uczniowie LGB poczuli się bezpiecznie, jeśli ich środowisko nie (nie w pełni) akceptuje homoseksualności? Tutaj także nauczyciel może odgrywać kluczową rolę. Nauczyciele nie mogą i nie powinni ingerować w życie osobiste lub rodzinne ucznia, ale lepsze zrozumienie sytuacji uczniów w ich domach pomoże im w udzieleniu właściwego wsparcia. Jeśli szkoła jest zaangażowana i dysponuje odpowiednimi środkami, zaangażowanie rodziców poprzez wywiadówki i spotkania informacyjne, tak jak w [tej szkole w Birmingham](#), może być szczególnie produktywne.

Aby **zainspirować do podjęcia działań i zaprezentować przykład sukcesu** na koniec modułu pojawia się historia z projektu „heroes”. Ta część skupia się na konkretnej sytuacji nastolatków ze społeczności LGB mieszkających w Niemczech, ale pochodzących z innych krajów. Próbuje oni przyrzeć się czynnikom religijnym i kulturowym, i pytają jakie wsparcie są w stanie zaoferować instytucje w sytuacji, gdy środowisko domowe nie akceptuje (w pełni) homoseksualności. Jako przykład podano inspirujący projekt dedykowany młodym mężczyznom z tzw. kultur honoru, mający na celu walkę z prześladowaniem w imię honoru i promowanie równych szans i równości bez względu na płeć i tożsamość.

3. Role i obawy

Szkoły i klasy charakteryzuje rosnące zróżnicowanie (etniczność, wyznanie, płeć, wiek, niepełnosprawność, orientacja seksualna, styl życia). Orientacja seksualna odgrywa ważną rolę w rozwoju osobistym, szczególnie w okresie adolescencji, a szkoła jest miejscem, w którym rówieśnicy spotykają się (z przymusu) z różnymi pomysłami na życie. **Mierzenie się z homoseksualnością w coraz bardziej zróżnicowanych klasach** wymaga konstruktywnej debaty, a także pomysłów i wytycznych, które wskażą w jaki sposób organizacja/szkoła ma radzić sobie z tym tematem.

Nie ma wątpliwości, że szkoła jest ważnym miejscem w życiu każdego człowieka. To w szkole odnosimy sukcesy, a także porażki. To tutaj większość ludzi doświadcza miłości oraz rozczarowania. Często doświadcza się też dyskryminacji. Dyskryminacja i przemoc mają miejsce praktycznie w każdej szkole, a uczniowie LGB – bez względu na pochodzenie – doświadczają więcej dyskryminacji, znęcania się i przemocy niż ich heteroseksualni rówieśnicy. W kontekście coraz bardziej zróżnicowanych szkół i klas **zwalczanie dyskryminacji i przemocy** jest wielkim wyzwaniem. Dlatego tak ważne jest, by nakreślić wyraźne granice, a także słuchać i uczyć się od uczniów podczas poruszania tych tematów. Praca z uczniami, a nie przeciwko nim, jest najskuteczniejszym sposobem, by zapewnić bezpieczeństwo w szkole. W toku tego procesu prześladowcy mogą stać się sojusznikami, ale to wymaga czasu, cierpliwości oraz determinacji.

Nauczyciele stanowią kręgosłup systemu edukacji, mają kluczową rolę do odegrania w **budowaniu akceptacji w zróżnicowanej populacji uczniowskiej**. Mogą podjąć kroki, dzięki którym warunki do nauki staną się bardziej demokratyczne

i otwarte na „innego”, ale stanie się tak tylko wtedy, gdy będą dysponować niezbędną wiedzą i umiejętnościami. Zarówno doświadczeni nauczyciele jak i stażyści powinni uczyć się o akceptacji zróżnicowanych grup w swoich klasach oraz o tym jak sprawić, by warunki do nauki stały się bardziej otwarte na indywidualną ekspresję. W idealnych warunkach ich wysiłki powinny być wspierane przez politykę „obejmowania całej szkoły”.

4. Instytucje wsparcia i poradnie

Ostatnia część modułu 2 stanowi **przegląd organizacji i punktów kontaktowych dla osób LGBT**, które oferują wsparcie w sytuacjach kryzysowych, ze szczególnym uwzględnieniem migracji i uchodźców (przypadki przemocy, pytania dotyczące statusu uchodźcy, udzielania azylu itp.) oraz organizacji udzielających wsparcia psychologicznego i usług społecznych. Istnieje szansa, że nauczyciele (stażyści), którym udzieli się takich informacji, będą mogli pogłębić swoją wiedzę w tym zakresie, jeśli będą chcieli. Co najważniejsze, będą wiedzieli dokąd pokierować swoich przyszłych uczniów potrzebujących wsparcia profesjonalistów.